

وهزارهتي سامانه سروشتييه كان

ژماره : ٦٦١٥ له ٢٢/١٢/٢٠٢٠

به پشت بهستن به حوكمي مادده كانى (ههشت و نو) و برگه ي (شه شه م) له مادده ي (چل) و مادده ي (شه ست) له ياساي نهوت و گازي هه ري مي كوردستان- عيراق ژماره (٢٢) ي سالي (٢٠٠٧) ئه م ري نمايي ه ي خواره وه مان ده ركرد:

رينمايي ژماره (١) ي سالي ٢٠٢٠

رينمايي تاييهت به مؤنه تدان و كار كردنى پالاوتگه ي نهوت

مادده ي (١): پينا سه كان

مه به ست له م زاراوانه ي خواره وه مانا كانى به رامبه ريانه بو مه به ستى ئه م ري نمايي ه ي:

- هه ري مي: هه ري مي كوردستان- عيراق.

- وهزارهت: وهزارهتي سامانه سروشتييه كانى حوكمه تي هه ري مي كوردستان- عيراق.

- وه زي ر: وه زي رى سامانه سروشتييه كانى حوكمه تي هه ري مي كوردستان- عيراق.

- نهوتى خاو: ئاو يته يه كى هاي درو كار بو نى شله كه له ژير زه وي دا هه يه وه ده توان ري ت ده ري به ي نري ت و پوخت بكر ي ت.

- پالاوتگه: هه ر كارگه يه ك به هه ر قه باره يه ك كه تييدا نهوتى خاو عه مبار بكر ي ت و له ري گاي يه كه ي

پيشه سزاي بپاليور ي ت بو به ره مه مه كانى هاي درو كار بو نى وه ك به نزي ن، دي زل، نهوتى سپى، نهوتى

ره ش و هند.

- به ري پوه به ري جيه جيكار: كه سيكي گونجاو و خاو هن شاره زايى كه به ري رسيار ده بيت له به ري پوه بردنى

پالاوتگه، به ره زامه ندى پيشوه ختى وهزارهت.

- ليژنه ي پيدا چوون: ليژنه يه ك كه له برگه ي چوارده يه مي ئه م ري نمايي ه ئاماژه ي بپكراوه.

- ليژنه ي به دوواد چوون: ليژنه يه ك كه پيك دي ت له كه ساني پسپور له وهزاره تي سامانه

سروشتييه كان، و له لايه ن وه زي ره وه پيكده ه ي نري ت.

مادده ي (٢):

وهزارهت به هيچ شيويه ك به ري رسيار نابي ت له دا بين كردنى نهوت و كه ره سته ي خاو بو پالاوتگه كان.

مادده ي (٣):

به هيچ شيويه ك ريگه نادر ي ت به پالاوتگه بازرگاني به نهوتى خاو يان ئه وه به ره مه نهوت ي يانه بكات

كه له پالاوتگه كه دا به ره مه نه ه ي نرا بي ت.

مادده ي (٤):

پالاوتگه سه ره به ست ده بيت له چو نبييه تي فروشتن و دانانى نرخى به ره مه مه كانى به ئاگادار كردنه وه ي

وهزارهت. وهزارهت ئه وله وييه تي ده بيت له كر ي نى به ره مه مه كانى پالاوتگه له كاتى پيوستدا.

ماددہی (۵):

تہر خانکردنی زہوی پیویست بۆ درووستکردنی پالوتگہ بہ پیی مہرجہکانی ئەم رینمایہ دەبیت، و ناکریت جگہ لە پالوتنی نہوت بۆ ہیچ مہ بہ ستیکی تر بہ کاربہینریت.

ماددہی (۶):

پالوتگہ بہریرسیار دەبیت لە دابین کردنی ووزہی کارہبای پیویست بۆ پالوتگہ و دامہزراندنی بہکەہی کارہبای پەہوہندیار بہم مہ بہ ستہ بہ پیی مہرجہکانی ئەم رینمایانہ.

ماددہی (۷):

پالوتگہ دەبیت پابەند بیت بہ کارکردن بہ پیی پیوہری جیہانی پیشہسازی (API) و مہرجہکانی سہلامەتی و پاراستنی ژینگہی ئەم رینمایانہ.

ماددہی (۸):

کوالیتنی بہرہمہکانی پالوتگہ نابیت لە ئاستی دیاریکراو لە پیوہری عیراقی یان (Euro 4) کہ متر بیت.

ماددہی (۹):

بہ مہ بہ ستی سہیرکردن و پیداجوونہوہو پیدانی رەزامەندی بەداواکاری مۆلەت، لیژنہیہکی پیداجوونہوہ لە ناوخوای و ہزارەتدا پیکدہہینریت لە لایەن وەزیرہوہ، و ئەنجامی پیداجوونہوہکەیان بەداواکاری مۆلەتی درووستکردنی پالوتگہ ئاراستہی وەزیر دەکریت.

ماددہی (۱۰):

وہزیری سامانہ سروشتییہکان بہ پشتبەستن بہ راپۆرتی لیژنہی بەداواداچوون و پاش وەرگرتنی لاری نەبوونی لایەنہ پەہوہندیارہکان مافی پیدان یان پینەدانی مۆلەتی پالوتگہی دەبیت، بەداواکاری مۆلەت و دەبیت لە ماوہی دوو مانگدا وەلامی داواکاری مۆلەتہکە بەدریتہوہو لە باری رازی نەبووندا دەبیت ھۆکاری رازی نەبوون روون بکریتہوہ.

ماددہی (۱۱): مہرجہکانی تاییەت بہ پیدانی مۆلەت بۆ دامہزراندن و کارکردنی پالوتگہ

یہکەم: مہرجہکانی داواکردنی مۆلەت بۆ دامہزراندن و ریکارہکانی بہ کارخستنی پالوتگہ

۱- داواکاری مۆلەت بۆ دامہزراندنی ھەر پالوتگہیہک لەرپی فۆرمی تاییەت دەبیت کہ پیشکەش دەکریت بہ وەزارەتی سامانہ سروشتییہکان.

۲- جیا لە فۆرمی تاییەت ھەر داواکاریہک دەبی بە لایەنی کەم بەسی (۳) کۆپی پیشکەش بہ وەزارەت بکریت کہ خویندەوہو لیکۆلینہوہی ووردی پالوتگہی تیدیبت، بہ مہرجیک ئەم لایەنہ سەرہکیانہ لەخۆ بگریت:

أ- نەخشەسازی و تەکنەلۆجیای پیشنیارکراو بہ پیی مہرجہ تەکنیکیہکانی ئەم رینمایہ دەبیت.

ب- لیکۆلینہوہی کەلکی ئابووری بہ پیی مہرجہکانی ئابووری ئەم رینمایہ بیت.

ت- دەبیت بەرپۆه بەری جیبە جیکار پالۆتگە کہ بەلگە ی پەسەندکراوی فەرمی سەلمینەری کاری لەپیشینە ی پیشکەش بکات، کەوا لە بەکارخستن و بەرپۆه بردنی پالۆتگە بە قەبارە ی زیاتر لە (۲۵۰۰۰) بەرمیل لە رۆژیکدا، کاری کردوو.

ث- دەر خستن و روونکردنەو ه ی راستەقینە یی بۆ چۆنییە تی دابینکردنی کەرەستە خاوەکان و دیاریکردنی سەرچاوە کە ی بۆ پرۆژە کە و ، هەر و هە دەست نیشانکردنی خەسڵە تەکانی لە پرووی کوالیتی ییە وە.

ج- ماددە بەر هە مینراوە کان و کوالیتی ییە کە ی دەبیت بە پێی مەر جە تەکنیکی ییە کان ی ئەم رینمایییە بیت.
ح- دەبیت نەخشە سازی ئەندازیاری و دنیابوون لە کوالیتی کەرەستە کان و بەکارخستنیان بە پێی پێو هری جی هانی (API) بیت لە پرووی سەلامە تی و ژینگە ییە وە.

دوو هەم: ماو ه ی مۆلە ت و رسوماتی پە یو ه ست بە مۆلە ت دان

۱- ماو ه ی مۆلە ت بۆ پینج (۵) سال دەبیت لە رۆژی یە کە می کارکردنی پالۆتگە کە هە ژمار دە کریت، بە لām درێژکردنەو ه ی مۆلە ت لە رپیی فۆرمی کی جیاوا زەو ه دەبیت کە پیشکەش بە و ه زارە ت دە کریت.

۲- بری (۱۵۰۰) هە زار و پینج سە د دۆلاری ئە مریکی و ه ک رسوماتی کارگیری و ه ردە گیریت.

۳- لە ئە گەری پیدانی رە زامە ندی مۆلە ت بە داواکار ، ئەوا بری (۱۲۰،۰۰۰) سە دو بیست هە زار دۆلاری ئە مریکی بۆ پالۆتگە ی گە و رە سەر و ه ی (۵۰۰۰۰) بەرمیل لە رۆژیکدا ، و بری (۸۰،۰۰۰) هە شتا هە زار دۆلاری ئە مریکی بۆ پالۆتگە ی بچوو ک (۳۰۰۰۰-۵۰۰۰۰) بەرمیل لە رۆژیکدا و ه ک رە سمی پیدانی مۆلە ت و ه ردە گیریت.

۴- هەر دوو برە پارە ی کە لە برگە ی (۲) و (۳) لە سەر و ه دیاریکراو ه بە پسوولە ی (۳۷ أ) و ه ردە گیریت و دە خرپتە سەر حسابی و ه زارە تی دارایی و ئابووری حکومە تی هە ریمی کوردستان - عێراق.

۵- پێویستە پیش و ه رگرتنی مۆلە ت ، بری (۳۰۰،۰۰۰ \$) بۆ پالۆتگە ی گە و رە و بری (۲۰۰،۰۰۰ \$) بۆ پالۆتگە ی بچوو ک و ه ک دنیایی دابنریت لە حسابی بانکی دەست نیشانکراو لە لایە ن و ه زارە تە و ه ئە م برە پارە یە دە توانریت لە لایە ن خاوە ن مۆلە ت و ه ر بگیری تە و ه پاش تە و او بوونی مۆلە ت و جیبە جیکردنی مەر جە کان و لابردنی پالۆتگە کە بە تە و او ی.

سێ ییە م: مەر جە کان ی زە و ی و شوینی پالۆتگە:

۱- خاوە ن پرۆژە ی پالۆتگە ئە گەر زە و ی مولکی خۆ ی هە بوو و روو بە رە کە شی گونجاو و لە بار بوو ئەوا دە توانیت بە کاری بهینیت بۆ دروو ستکردنی پالۆتگە.

۲- پاش و ه رگرتنی رە زامە ندی لە سەر داواکاری دروو ستکردنی پالۆتگە کە ، و ه زارە ت بە نوو سراو داوا لە و ه زارە تی کشتوکال و سەرچاوە کان ی ئاو دە کات تاو ه کو پارچە زە و ییە کی بە ردە لā ن دابین بکات کە گونجاو بیت لە گە ل نە خشە سازی و قەبارە ی بەر هە می پالۆتگە کە.

- ۳- داواکار ئه گهر خوی له شوینیکی دیاریکراو پارچه زهوییه کی گونجاوی بهرده لانی دهستنیشانکرد ئه واه توانیت ریکاره کان به شیوه یه کی پیچه وانهی بۆ به دهستخستنی پارچه زهوییه که بکات و پاشان وهزارهت راو سهرنج و رهامندی وهزارهتی کشتوکال و سهرچاوه کانی ئاو وهرده گریت.
- ۴- زهوی دهستنیشانکراو بۆ پرۆژه که ده بیته دوور بیت له کیلگه نهوتی و گازیه کان و بۆریه کانی گواستنه وهی نهوت و گازه وه به دووری (۱۰) کم چوارگۆشه له ئیستادا، و له زهوییه پلان بۆ دانراوه کاند.
- ۵- ئه و پارچه زهوییه ی تهرخان ده کریت بۆ پرۆژه که نابیت هیچ به ربهستیکی یاسایی هه بیته بۆ به دهستهینان و به کارهینانی و به لگهی په یوهست ولاری نه بوونی لایه نه په یوه ندیداره کان بۆ ئه م مه به سته پیشکesh به وهزارهت بگریت.
- ۶- ههر زیاده رۆیه که به نیاسایی داده نریت و داواکار جیا له رووبه رووبونه وهی یاسایی بۆ ماوهی (۲۰) سال مافی داواکردنی مؤله تی نابیت.
- ۷- زهوی دهستنیشانکراو بۆ پرۆژه ده بیته به لایه نی که م (۵) کم له ههر شوینیکی نیشته جی بوون وه که پاریزگا و شارو شاره دی دوور بیت. ئه و پالوتگه یانه ی ئیستا کارده کن و ئه م مه رجه یان تیدانییه ده بیته پابه ندبن به کارکردن به پیی پیوه ری ئه میریکی سالی ۲۰۱۸ (EPA Clean Air Act 2018)
- ۸- زهوی دهستنیشانکراو بۆ پالوتگه نابیت تیکه له چون هه بیته له گه ل هیچ پرۆژه یه کی دیکه که له لایه ن ههر وهزاره تیکی تری حکومه ته وه پلانی بۆ دانرایته له ماوه ی (۱۰) سالدا.
- ۹- قیرتاوکردن یان کۆنکریته کردنی گۆره پانی ناو پالوتگه بۆ کۆنترۆلکردنی ته پ و تۆز وهه روه ها ژیر تانکییه کانی کۆگا کردن بۆ کۆنترۆل کردنی رژان یان دزه کردنی سووته مه نی بۆ ناو زهوی.
- ۱۰- به مه به سته به دهستخستنی زهوی له ههر دۆخیکدا ده بیته لاری نه بوونی لایه نه په یوه ندیداره کان وه ربگریت.

چوارهم: مه رجه ئابوورییه کانی پیدانی مؤله ت

- ۱- پیشکesh کردنی پاکانه ی باج له لایه ن داواکاره وه بۆ سنی سالی رابردوو.
- ۲- پیشکesh کردنی کارت لیها تووی که وه کو به لگهی سه لمینه ری توانای دارایی داواکار بیت بۆ دامه زراندنی پالوتگه. (Credit Proficiency)
- ۳- پیشکesh کردنی کۆی گشتی و سهرچاوه ی سه رمایه بۆ دامه زراندنی پالوتگه.
- ۴- داواکاری مؤله ت پیشینه ی دارایی پاک بیت وهیچ تاوانیکی دارایی ئه نجام نه دا بیت.
- ۵- پیشکesh کردنی لیکۆلینه وهی که لکی ئابووری که پیشان بدات که وا پالوتگه که چه ند سوود یان قازانجی ده بیت. (Economical Feasibility).
- ۶- پیشکesh کردنی پلانی چۆنیته به بازارکردنی به ره مه نه وتیه پالیوراوه کان به شیوه یه کی زانستی و ته ندرووست به گویره ی پیوه ره باوه رپیکراوه جیهانییه کان.

ماددهی (۱۲): مەرجه ته کنیکیه کانی پیدانی مؤلهت:

یه که م: نه خشه سازی و ئاستی به ره مهینان و پیوه ری به ره مه کانی پالاوتگه:

۱- ته کنؤلوجیای پیشنیارکراو نوئ و جیگیر بیت له ئاستی جیهانیداو شیایو دامه زراندن و کاریکردن بیت له کوردستانداو ههروهه ده بیت به رزترین ریژهی به نزین و دیزل به ره مه بهینیت له ریگای به کارهینانی ریفورمه رو به شیوهیه که ریژهی به ره مه قورسه کان وهک نه وتی رهش له (۲۵٪) دا تینه په ریٹ.

۲- پالاوتگه ده بیت به لایه نی که مه وه بتوانیت (۳۰۰۰۰) به رمیل نه وتی خاو له پروژیکدا بیالیوئیت له رووی نه خشه سازی و درووسترکردن و توانای به ره مه مینانییه وه ، به لام به ره مه مینانی روژانه ی به گویره ی نه و بره ماده خاوه یه که دهستی ده که ویٹ. نه و پالاوتگانیه ئاستی پالاوتنیان له ریژهی دیاریکراو که متر بیت مؤله تییان پینادریت و نه وه شی ئیستا له کاردا بیت ده بیت خویمان له گه ل نه م مەرجه دا بگونجینن یان نه وه تا ده بیت دابخرین.

۳- چوئیتی دابینکردنی که ره سته خاوه کان بو پرؤژه که و ههروهه دیاری کردنی خه سلته ته کانی له رووی کوالیتییه وه به پیی نه خشه سازی پالاوتگه بیت و یه که کانی پیویست به پالاوتنی جووری نه وتی خاو له نه خشه سازی پالاوتگه که دا هه بیت.

۴- کوالیتی و جووری به ره مه مه کان به پیی ستانداردی عیراقی یان (Euro 4) بیت. نه م مەرجه ده توانریت بگوردریت بو ئاستیکی به رزتر له سه ر پیشنیاری لیژنه ی پیداجوون و ره زامه ندی وه زیری سامانه سروشتیه کان.

۵- نه خشه سازی نه اندازیاری و دلنیابوون له کوالیتی، و که ره سته کان و به کارخستنیان له رووی پاراستنی ژینگه و سه لامه تییه وه ده بیت به به لگه سه لمینریت.

۶- تاوه ری دووکه ل: ده بیت ستوونی دووکه ل به شیوهیه کی نه اندازه یی نه خشه سازی بو بکریت له لایه ن تیمی نه اندازیاری تایبه تمه ند بو نه م مه به سته ش ده بیت په یه ره وی نه م مەرجه نه ی خواره وه بکریت:

أ- به رزی تاوه ری دووکه ل

ب- تیره ی تاوه ری دووکه ل.

ت- ئاراسته ی با

ث- دووری تاوه ره له یه که کانی پالاوتگه.

۷- تاقیگه: ده بیت هؤلکی تایبه ت به شوینی پشکنینی به ره مه مه نه وتیه کان ئاماده بکریت، که هه موو مەرجه کانی تاقیگه ی تیدابیت له رووی نه خشه سازی و سه لامه تییه وه و ههروهه ده بیت هه موو نه و ئامیرانه ی که بو پشکنینی به ره مه مه کان به کار ده پیندریت بوونیان هه بیت و به پیی پیوه ره نیوده وه تییه باوه ریپیکراوه کان بیت.

- ۸- بەشی میکانیک: پیویستە ئەم بەشە وەرشەییەکی تایبەت بە خۆیان ھەبیت بۆ چاککردنەوہی ئەو ئامپیرانەیی کہ لە پالۆتگەدا لە کار دەکەون یان چاککردنەوہی ئەو ئامپیرانەیی کہ توانایان کہم دەبیت بەھۆی بەردەوامی بەکارھێنانیان ئەمەش بە پێی نەخشەسازی پووبەری پالۆتگە دەبیت.
- ۹- بەشی ئامپیرە ووردەکان: پیویستە ئەم بەشە وەرشەییەکی تایبەت بە خۆیان ھەبیت بۆ چاککردنەوہی ئەو ئامپیرە ووردانەیی کہ بە ژووری کۆنترۆل دەبەستریئەوہ، چونکہ ھەموو ئەو ئامپیرانەیی لە ناو پالۆتگە کار دەکەن دەبیت بە ژووری کۆنترۆلەوہ بەستراپیئەوہ.
- ۱۰- ژووری کۆنترۆل: ئەم ژوورە بەشی نیت وۆرکی پالۆتگەییە کہ ھەموو ئامپیرەکانی ناو پالۆتگە بە کۆمپیوتەر دەبەستریئە.
- ۱۱- بەشی کارەبا: دابین کردنی کارەبا لە ئەستۆی خاوەن پڕۆژەکە دەبیت، وپیویستە بۆ ئەم بەشە وەرشەییەکی تایبەت دابنریئە بۆ چاککردنەوہی ھەموو ئامپیرە کارەباییەکانی ناو پالۆتگە لەگەڵ ئەو بزویئەرانەیی کہ کارەبا بەرھەم دەھینن.
- ۱۲- بەشی بارکردن و بەتال کردن: لەم بەشەدا پیویستە ئەم مەرجانەیی خوارەوہ پەیرەو بکریئە:
- أ- بوونی کارمەندی پشکنین.
- ب- بوونی کارمەندی تایبەت بەسەلامەتی وئاگرکوژینەوہ بۆ پشکنینی تانکەری گواستەوہی نەوتی خاوەن بەرھەمەکانی.
- ت- دەبیت تەنھا یەک دەرگای چوونە ژوورەوہو ھاتنەدەرەوہ ھەبیت.
- ۱۳- پیویستە ھەر تانکەریکی گواستەوہی نەوتی خاوەن بەرھەمەکانی کہ لە پالۆتگە دەرەچیت پڕۆتۆکۆلی بۆ بکریئە ھەرۆھە ئەو تانکەرانەیی کہ دەچنە ژوورەوہ بۆ بەتالکردن دەبیت سەرچاوەو خەسڵەتەکانیان لەسەر پڕۆتۆکۆلەکە دیاری بکریئە، و ھەرۆھە دەبیت لە راپۆرتی رۆژانە و مانگانەو سالانەیی پالۆتگە دیاری بکریئە.
- دووہم: مەرجەکانی تانکیی عەمبارکردن:**
- ۱- تانکیی عەمبارکردنی ماددە ھایدروکاربۆنییەکان دەبیت بە شیوہی پیوہری نیودەولەتی درووست بکریئە و گونجاو بیت لە گەڵ جۆری ئەو ماددەیی تیییدا عەمباردەکریئە.
- ۲- کۆی گشتی قەبارەیی تانکییەکانی عەمبارکردن بۆ بەرھەمەکانی ھایدروکاربۆنی ناییت کہ متر بیت لە کۆی گشتی بەرھەمەیانانی پالۆتگە بۆ ماوہی (۳۰) سی رۆژ.
- ۳- کۆی گشتی قەبارەیی عەمباری ماددە ھایدروکاربۆنییەکان و ماددە کیمیاییەکان پیویستە بە شیوہیەک بیت کہ بەشی (۳۰) سی رۆژی بەرھەمەیانان بکات.
- ۴- دیواری کۆنکریتی بە چوار دەوری تانکییەکانی عەمبارکردندا درووست بکریئە بە شیوہیەک کہ توانای لە خۆگرتنی قەبارەیی تانکیەکەیی ھەبیت لەکاتی پووداوی نەخواراویان لیک کردن. ھەرۆھە دەرگای ھەبیت بە مەبەستی چوونە ژوورەوہو ھاتنەدەرەوہ.

۵- ہەر تانکیهك ده بیټ زه مینه ی جیاوازی هه بیټ بۆ خالیکردنی ته زووی کاره بای زیان به خش و بنکه ی کاره بای جودای بۆ کرایت.

۶- به مه به سستی خاوینکردنه وه ی ناوه وه ی تانکی عه مبارکردن ده بیټ خالی کرایت له هه موو ئه و ماددانه ی که مه ترسییان هه یه له سه ر ژیان مرؤف، وههروه ها ده بیټ پژی وه ی گازه کان تیایدا دیاری بکریټ به مه به سستی سه لامه تی له کاتی چوونه ناوه وه ی تانکیه که وه ده بیټ ده رچه کانی هه واو پایپه کانی کراوه بن، وههروه ها هه موو که ره سه ته کانی سه لامه تی به کار به یئریټ.

۷- ده بیټ مه رجه کانی سه لامه تی په یرو بکریټ له کاتی سه رکه وتن بۆ سه ربانی تانکیه کان.

۸- له کاتی چوونه ژووره وه بۆ ناو تانکیه کان، ئه گه ر پژی وه ی گاز له (۰,۰۵%) زیاتر بیټ ده بیټ ماسک به کار به یئریټ، وههروه ها ئه و که ره ستانه ی که بۆ هه ر مه به سستی به کار ده یئریټ ده بیټ کلپه دروست نه کات و به پی پی پوهری به ریتانی (۲۲۹) یان به پی پی پوهری ئه مریکی بیټ.

۹- نابیت هیچ جوړه پاشماوه یه کی تانکیه کان عه مبارکردن فری بدریټ و ده بیټ به پی پی رینمای ی ژینگه پاریزی چاره سه ر بکریټ.

۱۰- پی ش به کاره یئانی تانکیه کانی عه مبارکردن ده بیټ کیله (کالیبریټ) بکریټ که به پی پی پوهره جیهانییه کان بیټ و قبول کراو بیټ له لایه ن وه زاره ته وه.

۱۱- هه موو ئامیره کانی پیوانه کردن ده بیټ به پی پی پوهره جیهانییه کان بیټ و به ئاماده بوونی نوینه ری وه زاره ت کیله (کالیبریټ) بکریټ و ریکور دی کیله کان (کالبریشن) هه لگی ریټ.

۱۲- نه خشه سازی و درووست کردن و تیکستی هه موو تانکیه کی عه مبارکردن ده بیټ گونجاو بیټ له گه ل جوړی به ره می دیاریکراوو نابیت بۆ مه به سستی تر به کار به یئریټ.

۱۳- شوینی تانکیه کانی عه مبارکردن ده بیټ به لایه نی که م (۴۵ م) له یه که کانی پالاوتگه وه دوور بیټ و رووبه ره که شی هینده ی (۱,۵) جار تیره ی تانکیه که بیټ.

۱۴- له کاتی بوونی زیاتر له تانکیه کی عه مبارکردن ده بیټ تانکیه کان به ئه ندازه ی رووبه ری تانکیه کان له یه کتره وه دوورن.

سییه م: مه رجه کانی ئامیره پاله په سه توداره کان:

۱- هه ر ئامیری ک یان تانکیه ك که په ستانی به رز یان نزمی هه بیټ ده بیټ به پی پی پوهره جیهانییه کان له که ره سه ته ی باش و کوالیتی به رز به شیوه یه ک درووست کرایت که وا به رگه ی ئه و پاله په سه تۆ به رزه بگریټ.

۲- هه موو ئامیره پاله په سه توداره کان ده بیټ به شیوه یه کی ریکخراو تاقیکردنه وه ی بۆ بکریټ و ئه نجامی تاقیکردنه وه کانیش تۆمار بکریټ.

۳- هیته ری نه وت ده بیټ (۱۸) مانگ پاش یه که م به کاره یئان تاقیکردنه وه ی بۆ بکریټ و پاش ئه م ماوه یه به شیوه یه کی ریکخراو هه ر (۳) مانگ جاری ک تاقیکردنه وه ی بۆ بکریټ.

- ۴- ھەموو کۆمپریسەرێکی ھەوا دەبێت رۆژانە لە ئاو بەتال بکریت، لەکاتی بەردەست نەبوونی بەشی ناوہوہی کۆمپریسەر دەبێت ھەر مانگیك جارێك تاقیکردنەوہی بۆ بکریت و دەبێت ئەنجامەکانیش تۆمار بکریت.
- ۵- جیاکەرەوہەکانی گاز دەبێت تاقیکردنەوہیان بۆ ئەنجامدەریت لەکاتی پێویستدا، بەلام ناییت ماوہکە ی لە (۱۸) مانگ تێپەرێت.
- ۶- پێویستە قالفەکان بە ھەموو جۆرەکانییەوہ تاقیکردنەوہی گونجاویان بۆ ئەنجامدەریت بەشیوہیەکی رێکخراوو لەکاتی پێویستدا، بەلام بە لایەنی کەمەوہ دەبێت یە کجار لە ماوہی (۱۸) مانگدا ئەنجام بدریت.
- ۷- ھەموو ئامپرێکی پالەپەستۆ دەبێت پێوہری پالەپەستۆی تایبەتی خوێ ھەبێت ولەسەر ووی (۱۰%) ی پالەپەستۆی پرۆسەکە کار نەکات.
- ۸- ھەموو پایپەکان کە پالەپەستۆیان تێدایە دەبێت بە پێی پێوہرە جیھانییەکان درووست کرابن و تاقیکردنەوہیان بۆ ئەنجامدەریت پێش بەکارھێنانیان.
- ۹- ھەموو ئامپرەکانی ناو پالۆتگە کە دەبێت بەشیوہیەکی رێکخراو پشکنینیان بۆ ئەنجامدەریت و ئەنجامی پشکنینەکەش تۆمار بکریت و لەبەردەست بێت لەکاتی داواکردنی لە لایەن وەزارەتەوہ.
- ۱۰- لە کاتی ھەبوونی ھەر کێشەیک لە ناو پالۆتگە کە، دەبێت راپۆرتێکی تێرو تەسەل رادەستی وەزارەت بکریت و تیایدا قەبارەو جۆری کێشەکە روونکرا بێت و لەگەڵ ئەو زیانانە بە پالۆتگە کە ی گەیاندووە.

ماددە ۱۳): شیوازی بەرپوہبردنی پالۆتگە و چاودێری کردنی لە لایەن وەزارەتەوہ:

یەكەم- بەرپوہبردنی پالۆتگە و ھەماھەنگی کردن لە گەڵ وەزارەتدا:

دەستنیشان کردنی بەرپوہبەرێکی جیبەجیکار بۆ پالۆتگە کە بەرپرسیار دەبێت لە جیبەجیکردن و چاودێری ھەموو ماددەکانی رێنمایی تایبەت بەمۆلەتدان، و ھەر وەھا بەرپوہبەری جیبەجیکار دەبێت لە لایەن وەزارەتەوہ پەزنامەندی و ھەر بگریت پێش دەست بەکاربوون.

۱- بەرپوہبەری جیبەجیکار دەبێت کارمەندی لێھاتوو بە مەبەستی چاودێری یە کە جیاوازیەکانی پالۆتگە دابمەزرینیت و راپۆرتیک لەسەر شارەزایی و توانای ئەو کارمەندانە بەت بە وەزارەت.

۲- بەرپوہبەری پالۆتگە بەرپرسیار دەبێت لەمەشق پیکردن و راھینانی پێویست بە چۆنییەتی کارکردن، سەلامەتی، ئاگر کوژینەوہ و سەرچەم بوارەکانی تری و ھەر وەھا دلنیا بوون لەوہی کە ھەموو کارمەندان پالۆتگە ئەم مەشق و راھینانەیان پیکراوہ و پروانامە تایبەتیان و ھەرگرتووە لە لایەنیکی باوہر پیکراوہوہ.

۳- بہرپوہ بہر بہرپرسیار دہبیت لہ ہەر کاریک لہ ناو پالوتگہ دا کہ بہ پی پی پپوہرہ جیہانیہ کان نہ بیت
ہہ تا ئەگەر لہ م رینمایہ ناماژہ یان پی نہ درابیت.

۴- دہبیت رپژہی (۷۵%) کارمہ ندانی پالوتگہ کہ خەلکی ہەریمی کوردستان بن، و ہہرہہا پلانی
زیادکردنی ئەم رپژہیہ لہ لیکۆلینہوہی پیشکەشکراو ہہبیت. بہ پیچہ وانہوہ بہرپوہ بہری
جیبہ جیکار بہرپرسیار دہبیت و ماوہی مؤلہ تی بۆ درپژ ناکریتہوہ ئەگەر یہ کہ م جار مؤلہ تی
وہرگرتبیت.

۵- وہزارہت بہرپوہ بہریکی گشتی دیاری دہکات بہ مہ بہستی چاودیری و بہ دواداچوونی کارہکانی
پالوتگہ.

دووم- شیوازی چاودیری کردنی پالوتگہ لہ لایہن وہزارہتہوہ:

۱- دہبیت راپۆرتی رۆژانہ و مانگانہ و سالانہ لہ لایہن بہرپوہ بہری جیبہ جیکاری پالوتگہ پیشکەشی
وہزارہت بکریت.

۲- لہ ماوہی (۱۰) رۆژ دواي تہواو بوونی ہەر مانگیك، بہرپوہ بہری پالوتگہ دہبیت راپۆرتی مانگانہ
پیشکەش بہ وہزارہت بکات و تیایدا ئەم خالانہ روون بکریتہوہ:

أ- برو قہ بارہو کوالیتی و ئەنجامی پشکنینی نہوتی خاوو گاز یان ہەر ماددہیہکی ہایدروکاربونی
کہ لہ پالوتگہ بہ کارہینراوہو لہ ناو راپۆرتہکانی رۆژانہ و مانگانہ و سالانہ دا ہہبیت و ہاویپچ
کرا بیت.

ب- پیشکەش کردنی بہ لگہی راستہ قینہی تایبەت بہ دیاری کردنی سەرچاوہی بہدہستہینانی بری
کہرہستہی خاوی ہایدروکاربونی (نہوتی خاو) یان ہەر ماددہیہکی تر.
ت- دیاری کردنی بری ماددہی نا ہایدروکاربونی بہ کار ہینراو لہ پالوتگہ.
ث- داہاتی مانگانہ.

ج- راپۆرتیک لہ سەر رووداوہ گرنگہکان، تہکنیکی بیت یان نا تہکنیکیہکان

ح- راپۆرت لہ سەر ہەر کوژاندنہوہیہک بہ مہ بہستی چاککردنہوہ یان گۆرانکاریہک ئەنجامدرا بیت.
۳- (۲۰) رۆژ پاش تپہربوون بہ سەر ہەر سالیکی کارکردن دہبیت راپۆرتی سالانہ بدریت بہ
وہزارہت.

۴- وہزارہت مافی ئەوہی ہہیہ ہەر کاتیک داواي تۆمارہکان، داتاگان، بہ لگہکان و دۆسیہکان بکات و
بہرپوہ بہری پالوتگہ دہبیت لہ ماوہی (۶) رۆژ پیشکەشی بکات.

۵- ہہموو داتاو، دۆسی و، زانیاری و بہ لگہکانی پالوتگہ دہبیت بۆ ماوہی (۵) سال ئەرشیف بکریت.

ماددہ ۱۴): مہرجہ کانی داخستن، گۆرپین یان زیادکردنی یہ کہہ لہ پالاوتگہدا

۱- بؤداخستنی ئہو پالاوتگہی کہ مؤلہ تی فہرمی ہہیہ، دہبیت داواپہک پیشکەش بہوہزارہت بکریت و دوای وەرگرتنی رەزامہندی، دہبیت چارہنووسی کہ لو پہلہ کانی پالاوتگہ کہ دیاری بکریت و شوپنی پالاوتگہ پاک بکریتہوہ لہ ہەر جوړہ پاشماوہیہک بہ شیوہیہک کہ گونجاو بیت لہ گہل مہرج وپیوہرہکانی دہستہی پاراستنی سہلامہ تی و ژینگہ، ہہموو ئہمانہ بہرہزامہندی و ناگاداری و ہزارہت دہبیت.

۲- داواکاری بؤ گۆرانکاری یان زیادکردنی یہ کہہ لہ پالاوتگہ، بہ مہبہستی زیادکردنی ئاستی بہرہمہینان دہبیت لہرپی فۆرمیکی دیاریکراوہوہ پیشکەشی و ہزارہت بکریت.

۳- ہہموو گۆرانکاریہک کہ بہ مہبہستی فراوانکردن یان بہرزکردنہوہی بہرہمہینان بیت، دہبیت پیشوہخت رەزامہندی و ہزارہت و ہرگریٹ و بری پارہ بہپپی قہبارہی گۆرانکاریہک کہ دیاردہکریت و دہبیت لہ لایہن ہہلگری مؤلہتہوہ بدریت.

ماددہ ۱۵): مہرجہ کانی سہلامہ تی

یہ کہہ م: مہرجہ کانی سہلامہ تی ناگرکہ و تنہوہ:

۱- بہرپوبہری جیبہ جیکاری پالاوتگہ دہبیت کہ سیکی شارہزاو خاوہن ئہزمون بہ مہبہستی چاودیڑی و جیبہ جی کردنی رپنمایا تایبہت بہ پاراستن لہ ناگرکہ و تنہوہو تہقینہوہ دہستینشان بکات.

۲- پالاوتگہ دہبیت کہ رہستہو ئامیری گونجاوی ناگر کوژینہوہی ہہبیت بہ مہبہستی کۆنترۆلکردن و کوژاندنہوہی ہەر جوړہ ناگریک یان تہقینہوہیہک لہ ئہگہری روودانی لہ ناو پالاوتگہ کہدا.

۳- پالاوتگہ دہبیت ہہماہنگی ہہبیت لہ گہل نزیکترین یہ کہہی بہرگری شارستانیداو ناگاداریان بکاتہوہ لہ جوڑی چالاکیبہکانی ناو پالاوتگہ کہو پیداویستیہکانی کۆنترۆلکردن لہ کاتی روودانی ناگر یان تہقینہوہدا.

۴- ہہموو کہ رہستہکانی ناگر کوژینہوہ دہبیت بہ شیوہکی رپکخراو پشکنینیان بؤ بکریت. رپکہوتی دوایین پشکنین دہبیت لہ سہر ئامیرہکان چاپ بکریت و تۆماریک ہہبیت بؤ ژمارہی پشکنینہکان.

۵- ہہموو کارمہندان ناو سنووری پالاوتگہ کہ دہبیت مہشق و راہینانی تایبہ تییان بہ ناگرکہ و تنہوہ کوژاندنہوہ ئہنجام دابیت و پروانامہی تایبہ تییان لہو بواردہا لہ لایہ نیکی باوہرپیکراوہوہ و ہرگریٹ پیش دہست بہ کاربوونیان لہ پالاوتگہ کہ.

۶- رپنمایہکانی تایبہت بہ چۆنیہ تی ہہل سوکوت کردن لہ کاتی روودانی ناگرکہ و تنہوہدا، دہبیت لہ ناو ہہموو یہ کہہ جیاوازہکانی پالاوتگہ ہہلواسرابیت و کارمہندان یان ہەر سہرہدانکہرپکی لی ناگادار بکریتہوہ.

۷- ریگی گهیشتن به یه که جیاوازه کانی ناو پالوتگه ده بیټ خالی بیت له هر جوره به ربه سټیک بو ئوتومبیلی به رگری شارستانی بو کوژاندنه وی ناگر به خیرایی له کاتی ناگرکه وتنه وه یان روودانی ته قینه وه دا.

۸- جگره کیشان و هه لگرتنی هر جوره ئامپریک که مه ترسی ناگرکه وتنه وه ی لی بکریټ له ناو پالوتگه قه دهغه ده بیټ، جیا له شوینی تایبته و دیاریکراو.

۹- له کاتی روودانی ناگرکه وتنه وه دا ده بیټ یه که ی به رگری شارستانی به زووترین کات ناگادار بکریټه وه. زانیاری له کاتی رووداوه که و ناگادار کردنه وه ی به رگری شارستانی تۆمار بکریټ.

۱۰- پیویسته ورباکه ره وه ی ناگرکه وتنه وه و ته قینه وه ی نه خواراوه له هه موو نووسینگه کان و له ناو سنووری پالوتگه که دا دابریټ و به شیوه یه کی ریخراو پشکنینیان بو بکریټ به مه به سټی دلنیا بوون له کارکردنیا.

دووم: هیماکانی هۆشدار و ریئمایی تایبته به خودی پالوتگه کان:

۱- له هه موو شوینی کدا که جگره کیشان قه دهغه کراوه ده بیټ هیمای جگره نه کیشانی تیدا هه لواسرا بیټ.

۲- هیماکانی هۆشدار بو هر مه به سټیک ده بیټ به ئسانی بیئریټ و روون بیټ و هه لواسرا بیټ، وهیما نه چوونه ژووره وه ی که سانی ریگه پیئنه دراو ده بیټ له ته لبه ند یان دیواری جیاکه ره وه ی سنووری پالوتگه هه لواسرا بیټ.

۳- له سه ره موو که ره سټه کیمیاوییه کان ده بیټ هیماکانی تایبته به مه ترسی ئه م که ره سټانه هه بیټ و ده بیټ روون ئاشکرا بیټ.

۴- کارکردن له سه ره یه که یه ک یان ئامپریک به بی ته واوکردنی راهینانی تایبته به کارکردن له سه ره ئامپره که یان به بی چاودیری که سی شاره زا قه دهغه یه و له ئه گه ری روودانی هر رووداویکی نه خواراودا به ریوه بهر به رپرسیار ده بیټ.

۵- ده رکردنی ریئمایی له لایه ن پالوتگه وه تایبته به چۆنییه تی هه لسوکه وت کردن له کاتی روودانی هر رووداویکدا ده بیټ به ره زامه ندی وه زارته بیټ و سه رجه م کارمهنانی پالوتگه که ش راهینانی له سه ره بکه ن.

۶- پیش ئه نجامدانی هر پرۆسه یه که له ناو پالوتگه ده بیټ هه لسه نگانندی مه ترسی (Risk Assessment) بکریټ و کارمهنانی تایبته به پرۆسه که لی ناگادار بکریټه وه.

سینہ م: جلو بهرگ و کهرهستهی سهلامه تی

- ۱- بهرپوه بهری پالوتگه ده بیت جلو بهرگ، ماسک، چاویلکه ی سهلامه تی، کلاوی سهلامه تی و هه موو کهرهسته کانی تری تایبته به سهلامه تی کارکردن بۆ کارمندان دابین بکات.
- ۲- بهرپوه بهری پالوتگه بهرپرسیار ده بیت له دلنیا بوون له به کارهینانی کهرهسته کانی سهلامه تی له کاتی کارکردن له ناو پالوتگه دا.
- ۳- دوشی سهلامه تی و دوشی چاو ده بیت له شوینه ستراتیژییه کانی پالوتگه دابنریت که نه گه ری که وتنه ژیر کاریگه ری کهرهسته ی کیمیاوی هه یه.
- ۴- هه ر ئامپریک یان یه که یه کی ناو پالوتگه له ژیر پال په ستوی بهر ز تربیت له وهی که پیویسته یان به شیکی جولوی هه بیت ده بیت ته لبه ندی بۆ بکریت تا ریگری بکات له بهر که وتنی راسته و خو له کاتی روودای نه خواز اودا.

چوارهم: ته ندروستی و فریاگوزاری سه ره تایی

- ۱- ده بیت بنکه یه کی ته ندروستی و فریاگوزاری سه ره تایی له ناو پالوتگه که دا دابنریت و کارمهن دی پزیشکی به شیوه یه کی هه میشه یی تیایدا کاربکات، وهه روه ها ده بیت بنکه ته ندروستیه که نه مبولانسی تایبته به خو ی هه بیت، له گه ل هه موو کهرهسته کانی فریاگوزاری سه ره تایی.
- ۲- سندوقی فریاگوزاری سه ره تایی له هه موو نووسینگه و شوینه جیاوازه کانی ناو پالوتگه که دا دابنریت و کارمهن دانیس له و شوینانه ئاگادار بکرینه وه.

پینجه م: هه ر روودایکی نه خواز راو

- ۱- هه ر رووداویک که روو ده دات له ناو سنووری پالوتگه که و نه گه ری گیان له ده ستدان یان بریندار بوونی لیبکه ویتنه وه ده بیت بکریت بهرپاؤرت و وهزارهت و بنکه ی پۆلیسی لی ئاگادار بکریت وه.
- ۲- هه موو رووداوه نه خوازروه کان ده بیت تۆمار بکرین و زانیارییه پیویسته کانی سه بارهت به و رووداوانه تۆمار بکرین وهه ل بگریت.
- ۳- خاوهن و سه رجه م کارمهن دانی پالوتگه که ده بیت هاوکاری ته واوی لیکۆلینه وه کان بکه ن بۆ ده رخستنی راستی رووداوه کان له نه گه ر روودانیاندا.

ماده ی (۱۶): مه رجه کانی پاراستنی ژینگه

یه که م: راپۆرتی هه لسه نگانندی کاریگه ری ژینگه یی

بهرپوه بهری جیبه جیکاری پالوتگه که به پیی رینمایي ژماره (۱) ی سالی (۲۰۱۳) ی دهسته ی ژینگه، پۆلینکردنی پرۆژه کان له رووی پیسکردنی ژینگه وه پیویسته راپۆرتی هه لسه نگانندی کاریگه ری ژینگه یی بۆ پالوتگه بکات بهر له ده ستپیکردنی پرۆژه که و پیشکه شی دهسته ی پاراستن و چاککردنی ژینگه ی بکات، دوا ی وهرگرتنی ره زامه ندی له سه ر گونجاوی شوینی پالوتگه که به پیی مه رجه کانی نه م رینماییه.

دووم: پیداوئیستییه کانی چاره سهرکردنی پاشماوه و دهرهاوئیشته کان

۱- دامه زرانندی وئیستگه یه کی چاره سهری فیزیای و کیمیای و بایؤلوجی بو ئاوی پیس که توانایه کی باشی هه بیته بو که مکردنه وهی خهستی هه موو پیسکه ره کانی ناو ئاو به جوریک بگونجیت له گه ل سیستمی پاراستنی سهرچاوه کانی ئاو به گویره ی پیوانه ژینگه ییه کان که دهسه لاتی ژینگه یی دهی ده کات.

۲- دووباره به کارهینانی ئاوی چاره سهرکراو (ریسایکلینگ) به به کارهینانی ته کنؤلوجیای گونجاو به پیی پیوه ری جیهانی.

۳- دانانی ئامیری پشکینیی هه وا بو زانیی برو جوری دهرهاوئیشته کان (Nox, H2S, COx, SOx, VOCs) له ناو پالوتگه که دا.

۴- چاره سهرکردنی دهرهاوئیشته گازییه کان بو به رگه هه وا به جوریک بگونجیت له گه ل خهسله تی هه وا که به پیی رینماییی ژماره (۲) ی سالی (۲۰۱۱) له لایه ن دهسته ی پاراستن و چاککردنی ژینگه وه دهرچووه.

۵- کۆنترۆلکردنی ژاوه ژاو به پیی رینماییی ژماره (۱) ی سالی (۲۰۱۱) که له لایه ن دهسته ی پاراستن و چاککردنی ژینگه وه دهرچووه.

۶- دانانی سیستمی جیاکردنه وهی پاشماوه رهقه مه ترسیداره کان که له نه نجامی پرۆسه ی به ره مه هینان و وئیستگه ی چاره سهری ئاوه رپۆکان درووست ده بیته، به شیوه ییه کی درووست له پرووی ژینگه ییه وه به ره زامه ندی لایه نه په یوه نیدیداره کان یان له رپگای کۆمپانیای تاییه تمه ند به چاره سهرکردن پاشماوه رهقه مه ترسیداره کان.

۷- دابینکردنی تاقیگه یه کی ته واوکار بو پشکینیی ئاوه پیشه سازییه کان دوا چاره سهرکردنیان بو دلنیا بوون و گونجانیان له گه ل پیوه ره ژینگه ییه کاند.

۸- له کاتی رژانی سوته وه منی پیویسته ماده ی تاییه ت (که دهسته ی پاراستن و چاککردنی ژینگه ره زامه ندی له سهر هه بیته) به کار به یندریت بو چاککردنه وهی پاشماوه ی رژاوی سوته مه نییه کان.
سییه م: که رهسته کیمیاییه قه دهغه کراوه کان:

۱- لیستی که رهسته کیمیاییه کان که له پالوتگه که دا به کار ده یندریت ده بیته له پرووی سه لامه تی ژینگه ییه وه گونجاو بیته و ره زامه ندی وه زاره ت و دهسته ی پاراستن و چاککردنی ژینگه ی له سهر درابیت.

۲- لیستی که رهسته کیمیاییه کان که به مه به ستی تیکه لکردن له ناو به ره مه کان به کار دیت ده بیته له ناو لیستی که رهسته کیمیاییه قه دهغه کراوه کان نه بیته به پیی ستانداردی ئه وروپی.

- ۳- كه رهسته كيمياوييه كان كه به مه به ستي به رز كردنى كواليتى به رهه مه كان به كار ده هينرئيت نابيت قورقوشميان تيدا بيت و بو كه ره ستهى ديكه ده بيت له لايهن وه زاره ته وه ره زامه ندى وه ربگيرئيت.
- ۴- جوړ و قه بارهى كه ره ستهى كيمياوى كه هاورده ده كرئيت ده بيت پيشوه خت ره زامه ندى وه زاره ت وه رگيرابئيت، هه ر پابه ند نه بوونيك به م رينماييه وهك سه ريچى هه ژمار ده كرئيت و خاوه ن پالاوتگه دوو چارى به رپرسيارئيتى ياسايى و سزا ده بيتته وه.
- ۵- دابين كردنى پيداويستىيه كانى دلئيايى و تاييه ت به كوئترؤلكردنى هه ر رووداويكى له ناكاو كه ده بيتته هوى بلاو بوونه وهى كه ره سته كيمياويى و پيس كردنى ژينگه.

چوارهم: رووبه رى سه وزايى

رئزهى سه وزايى له (۲۵%)ى رووبه رى پالاوتگه كه متر نه بيت. چاندى دوو ريز دارى هه ميشه سه وز له چوار ده ورى پالاوتگه كه وه هه روه ها چاندى دار له هه ردوو به رى شه قامه ناوخوييه كاندا.

ماددهى (۱۷): مه رجه ياساييه كان و پاراستنى ئاسايش

يه كه م: روونى و ديار بوونى سه رچاوهى سه رجه م كه ره ستهى به كارها توو له پالاوتگه كه دا

- ۱- هينانى كه لوپه لى پئويست له ده ره وهى هه ريئى كوردستان ده بيت ديارى بكرئيت به لىست وبه نووسراوى فه رمى پالاوتگه كه وه ره زامه ندى وه زاره تى له سه ر وه ربگيرئيت.
- ۲- پئويسته هه ر پالاوتگه يه ك كه له ده ره وهى هه ريئى كوردستان دروست كرابئيت و هاورده كرابوو، نه وا ده بيت گشت نووسراوه كانى تاييه ت به كرپن و وئنهى ره سه نى له لايهن داواكارى مؤله ت پيشكه ش بكرئيت له كاتى وه رگرتنى ره زامه ندى له لايهن وه زاره ته وه له و شوئنهى كه كراوه ده بيت په سندرئابئيت به مه به ستي دلئيا بوون كه وا به شيوه يه كى ياسايى كراوه وه نه گه ر پالاوتگه كه له هه ريئى كوردستان دروست كرابئيت به هه مان شيوه به به لگه سه لميندرئيت.
- دووه م:** شوئنى پالاوتگه له رووى ياساييه وه:

- ۱- درووست كردنى ديوارىكى ريكوپيئك يان ته له بند كردنى چوارده ورى پالاوتگه كه كه به رزييه كهى له (۲) دوو مه تر كه متر نه بيت به شيوه يه ك كه رپگر بيت له هاتنه ناوه وهى كه س و ئوتؤمببلى رپگه پينه دراوو ئازه لى كيوى.
- ۲- ده رگاي تاييه ت هه بيت به مه به ستي چوونه ژووره وه هاتنه ده ره وه كه به ئاگادارى كارمه ندى پاسه وانى تاييه ت بيت. (security)

۳- دانانی کامیرای چاودیچی له پالوتگه که و مانگانه به (سی دی) و (فلاش میموری) نه و تۆماره ره وانهی وه زارعت بگریت به مه بهستی پیداچوونه وه یان و ده بییت پالوتگه که هه لیان بگریت بو ماوهی شهش سال تا له کاتی پیوستدا سوودی لی وه بگریت.

۴- دانانی گشت کارمهنده کان و پاسهوانی تایبعت بو پالوتگه کان ده بییت ره زامهندی وه زارعتی ناوخوی له سه ره بییت.

ماددهی (۱۸): سه ریچی و سزاکان

۱- دامه زاندنی هه ره پالوتگه یه که به بی مؤلعت دوا ریکه وتی ده رچوونی ئەم رینماییه به تاوان هه ژمار ده کریت و رووبه پرووی ریکاری یاسایی ده بیته وه.

۲- هه ره پالوتگه یه که ئیستا بوونی هه یه مافی کار کردنی نابیت هه تا ئەم رینماییه جیبه جی نه کات، له ماوهی دیاریکراودا که له سی (۳) مانگ تیپه رنه بییت له رۆژی جیبه جی کردنی رینماییه کانه وه. پالوتگه مافی کار کردنی ده بییت پاش وه رگرتنی مؤلعت. له ده سه لاتی وه زیردایه که له هه لومه رچی تایبعتدا ئەم ماوه یه دریزبکاته وه به شیوه یه که له (۶) مانگ تیپه رنه کات.

۳- له کاتی هه بوونی هه ره سه ریچییه که لیژنه یه که له لایه نه په یوه نیداره کان پیک ده هیندریت بو مه بهستی به دوواداچوون. له ئەگه ری هه بوونی سه ریچی بری (\$۱۰۰,۰۰۰) وه که پیبژاردن دیاریده کریت و خاوهن پالوتگه یه که م هۆشداری بو درده چیت.

۴- له دۆخی دووباره بوونه وهی سه ریچییه کان، سه ره پای وه رگرتنی پیبژاردن که له برگی سه ره وه هاتوو ه مؤلعتی کارکردنیش له کارگه وه درده گیریتته وه.

۵- ئەگه ره هه ره سه ریچییه که رووداوی نه خوازای لیبه که ویتته وه وه که گیان له ده ستدان، بریندار بوون، پیس بوونی ژینگه، سه ره پای هه لوه شانده وهی مؤلعت ده بییت قه ره بووی زیانه کان بکاته وه و سه رجه م ریکاره یاساییه کان له به رامبه ردا ده گیریتته به ر.

۶- هه ره سه ریچییه که به پابه ندبوون به مه رجه کانی ئەم رینماییه ده بیته هۆی سزادان به پیی ئەم رینماییه یان هه ره سزایه که که له لایه ن لیژنه ی به دوواداچوون پیبشیار ده کریت.

ئه حکامی کۆتایی

ماددهی (۱۹): وه زارعت ده توانیت به ریگهی هاوبه شی کردن له گه ل کهرتی تایبعت و وه به ره یهنه ری ناوخویی و بیانی پالوتگه درووست بکات به پیی ئەم رینماییه.

ماددهی (۲۰): وه به رهینهری بیانی هه مان مامه لهی وه به رهینهری ناوخویی له گه لدا ده کریت سه بارهت به حوکه کانی ئەم رینماییه.

ماددهی (۲۱): وه زیری سامانه سرووشتییه کان به پشت بهستن به پاسپارده کانی لیژنه ی به دواداچووندا، ده توانیت مؤله تدان به دروو ستکردنی پالوتگه رابگریت.

ماددهی (۲۲): کار به هیچ رینماییه ک ناکریت که ناکۆک بیت له گه ل حوکه کانی ئەم رینماییه.

ماددهی (۲۳): ئەم رینماییه جیبه جیده کریت له پۆژی بلاو کردنه وهی له پۆژنامهی فهرمی (وه قایعی کوردستان) دا.

مه سرور بارزانی

سه رۆکی ئەنجومه نی وه زیران

وه زیری سامانه سرووشتییه کان به وه کالهت

هۆیه کانی ده رچواندن

به مه بهستی هاندانی کهرتی تایبهت بو په ره پیدانی ئابووری هه ریمی کوردستانی عیراق به به شدار بوونیان له ئاوادان کردنه وهی ژیرخانی پیشه سازی له ریگی به شدار بوون و وه به رهینهان له چالاکی پالوتنی نهوت به شیوازیکی سه رده میانه که سه لامه تی هاوولاتیان و ژینگه ی کوردستان پاریزیت، و ره خساندن هه لی کاری زیاترو، زیاتر کردنی به ره مه نهوتییه کان و پرکردنه وهی ییداویستی ناوخویی، ئەم رینماییه مان ده رچواند.